

GODIŠNJAK 2015.

Institut za
razvoj mladih KULT

MLADI.ORG

SADRŽAJ

UVODNA RIJEČ	5
2015. u brojevima	7
Jačanje omladinskih struktura u BiH	10
Program podrške marginaliziranim grupama	12
Jačanje institucija vlasti i procesa (SGIP) u BiH	16
Prepoznavanje neformalnog obrazovanja za aktivno sudjelovanje mladih - Stručni saradnici/e za rad s mladima	20
Poslovni prostor BH	24
Mladi odlučuju o demokraciji! Učešće mladih u procesu donošenja odluka	28
Društveno preduzetni centri za mlade	32
Omladinski start-up biznisi	36
Spremni za život!	40
UMiD online	42
Mlada Evropa	46
Narandžasti glasovi za rodnu ravnopravnost	50
Omladinski lideri/ce u službi ljudskih prava	54
Ne smijemo stati!	58
Mreža BRANA	60
Jačanje uloge žene u ZDK	64
IUVENTA	68
Zajedničke akcije uređenja infrastrukture u lokalnim zajednicama	72
Obrazovno-raznodni centar za mlade SPAJALICA	74
Škola prijateljstva	76

Institut je jedna od rijetkih nevladinih organizacija u BiH certificirana po ISO 9001:2008 sistemu upravljanja kvalitetom.

Amela SAČIĆ

UVODNA RIJEČ

Protekla godina za Institut za razvoj mladih KULT bila je, sa sigurnošću možemo reći, najuspješnija do sada. U 2015. godini pokrenute su ili završene inicijative koje su i mladima i donosiocima političkih odluka u Bosni i Hercegovini ponudile dugoročna i strateška rješenja za nagomilane probleme. Među ostalim, uz podršku Instituta, formirana je krovna omladinska organizacija u Federaciji BiH - Vijeće mladih FBiH, a izrađen je i nacrt prve Federalne strategije prema mladima. U 2015. godini nastavili smo uspješnu saradnju s vlastima na svim nivoima u zemlji, organizacije građanskog društva slale su nam nebrojene upite za partnerstvo, a donatori su nam još jednom povjerili planiranje i provođenje brojnih inicijativa koje su ostale upečatljive širom Bosne i Hercegovine, ali i u regiji.

Sredinom decembra protekle godine mladi u Federaciji Bosne i Hercegovine dobili su krovnu omladinsku organizaciju u FBiH – Vijeće mladih FBiH, koje će zastupati njihove interese i će se svim svojim snagama zalagati, u saradnji s vlastima, da poboljša položaj mladih u tom bh. entitetu. Vijeće mladih FBiH radit će na uključenju mladih u društveni život zajednice i njihovom informiranju. Vijeće će biti direktno uključeno u procese provođenja strategija prema mladima kako bi doprinijelo usvajanju i provođenju politike prema mladima i programa djelovanja za mlade. Podrška koju su vijeća mladih na svim nivoima u 2015. godini uživala od Instituta za razvoj mladih KULT dokaz su naše ogromne posvećenosti da prema mladima djelujemo strateški i na taj način, skupa s vlastima, pomognemo u rješavanju problema ove populacije, pa i onda kada za to nemamo donatorska sredstva, nego ulažemo vlastita sredstva.

2014. g. Odlukom Vlade Federacije BiH, Institut za razvoj mladih KULT imenovan je da Vladi pruža stručno-konsultativnu podršku u procesu izrade Federalne strategije prema mladima. Naši stručnjaci/kinje iz Instituta još jednom su opravdali povjerenje Federalne vlade i u 2015. godini su Federalnom ministarstvu kulture i sporta, nadležnom za koordinaciju procesa, kao i ostatku Radne grupe pružili svu potrebnu pomoć i podršku koja je rezultirala izradom nacrta prve strategije; tim su dokumentom obuhvaćene potrebe i problemi mladih s konkretnim i dugoročnim rješenjima. Institut je naglašavao važnost uključenosti omladinskih i drugih organizacija, kao i samih mladih ljudi, tako da su svi oni imali priliku dati svoje sugestije i prijedloge, bilo tokom događaja Dijalog s mladima, bilo elektronskom poštom.

U protekloj godini provedena je i druga po redu obuka za stručne saradnike/ce za rad s mladima. Sedamnaest polaznika/ca dobilo je certifikate o uspješno završenoj obuci. Jednogodišnji program obuke omladinskih lidera/ica, poznatiji kao UMiD (Uči, misli i djeluj!), koju Institut u učioničkoj verziji provodi više od deset godina, protekle je godine, zbog velikog zanimanja mladih prerasla u online verziju dostupnoj na www.obuka.ba. Institut je u 2015. godini izdao još četiri broja svog stručnog časopisa za rad s mladima IUVENTA.

Institut danas ponosno može reći da je organizacija s velikim brojem uposlenih, ali i aktivnih volontera/ki koji su, direktno ili indirektno, uključeni u skoro sve aktivnosti i inicijative Instituta, posebno one koje provodi Obrazovno-razonodni centar za mlade SPAJALICA. Osoblje Instituta uvijek je otvoreno za saradnju s vladinim, nevladinim i privrednim sektorom, međunarodnom zajednicom, a naročito s mladima. Kontakt s Institutom može se i dalje ostvariti putem web-stranice www.mladi.org. U Godišnjem izvještaju 2015. možete pronaći kratke crte o svim našim inicijativama. Na raspolaganju smo za saradnju, a radujemo se i novim prijedlozima za buduće djelovanje.

Svima koji su nam pomogli u našim uspjesima zahvaljujemo se sa željom da na isti način nastavimo saradnju.

2015. g. u brojevima

- **1.960** mladih prošlo je pojedinačne obuke
- **1.795** polaznika/ca višedijelnih programa obuke
- oko **32.500** mladih koji su pratili naše aktivnosti i sudjelovali na njima u BiH i inostranstvu
- preko **2.000** medijskih pojavljivanja
- oko **220** događaja
- **14** sporazuma s institucijama vlasti u BiH
- **66** sporazuma o provođenju aktivnosti s omladinskim udruženjima u BiH i svijetu
- ostvarena partnerska saradnja s oko **180** nevladinih organizacija iz BiH
- preko **700.000** posjeta na web-stranicama i društvenim mrežama Instituta
- **149** ugovora o volontiranju
- **74** lokalne građanske inicijative širom BiH koje su provodili vijeća mladih i omladinske organizacije
- preko **300** djece (mlađih od 15 godina) sudjelovalo je u aktivnostima
- oko **30** uposlenih i **40** vanjskih saradnika/ca
- budžet u **2015. g.** iznosio je oko **1.700.000 KM**, od čega je oko 20% dodijeljeno drugim organizacijama, a oko 20% su prihodi od pružanja vlastitih usluga

U 2015. Institut je ostvario saradnju s 22 inostrane organizacije sa sjedištem u 15 evropskih zemalja, Egiptu i SAD-u.

Aida **SUŠIĆ** i Amila **DEDIĆ**

Jačanje omladinskih struktura u BiH

INICIJATIVA TRAJE OD 2014. G. DO 2016. G.

Inicijativom „Jačanje omladinskih struktura“ želimo povećati nivo saradnje među interesnim grupama u radu s mladima i razviti dugoročna rješenja koja će omogućiti stvaranje zajedničke platforme na entitetskim nivoima za zastupanje interesa mladih i podršku sudjelovanju mladih u demokratskim procesima. Nastojimo razviti održive i funkcionalne strukture na nivou entiteta u BiH, koje će omogućiti koordiniranu brigu za donošenje politika prema mladima i za same mlade ljude.

Inicijativa se provodi uz podršku Evropske unije.

FORMALNI PARTNERI INICIJATIVE: Omladinski komunikativni centar, Federalno ministarstvo kulture i sporta te Ministarstvo porodice, omladine i sporta Republike Srpske

DO SADA POSTIGNUTI REZULTATI: Inicijativom pomažemo prvenstveno mladima. Nastojimo kroz utjecaj na vladajuće strukture i trenutne politike poboljšati položaj mladih kroz izradu važnih dokumenata za mlade. Također nastojimo mlade uključiti u procese odlučivanja. Tokom 2015. g. formirana je Radna grupa za izradu nacrtu strategije prema mladima u FBiH. Radna grupa počela je s radom u januaru 2015. g. Nakon održanog prvog sastanka Institut je obučavao i savjetovao članove Radne grupe, te pomogao u izradi nacrtu. Do decembra 2015. g. Radna grupa usvojila je nacrt prve Federalne strategije prema mladima. Radili smo i na stvaranju zakonskih uvjeta za osnivanje Vijeća mladih FBiH. Nakon što je osnovano šest kantonalnih vijeća mladih, stvoreni su uvjeti za osnivanje Vijeća mladih FBiH. Osnivačka skupština održana je 11.12.2015. g. u Sarajevu uz podršku Instituta.

NAREDNE AKTIVNOSTI: U nastavku inicijative planirano je održavanje javnih rasprava o nacrtu Federalne strategije prema mladima. Na taj način svim zainteresiranima bit će omogućeno da daju svoje sugestije, primjedbe i prijedloge, ali i da učestvuju u razmatranju dokumenta. Nakon provođenja javnih rasprava Institut će intenzivno raditi na tome da se dokument što prije nađe u parlamentarnoj proceduri, te da naposljetku bude i usvojen. Jedan od ciljeva u 2016. je osnivanje Savjeta za mlade FBiH. Savjet za mlade u FBiH će, u skladu sa Zakonom o mladima FBiH, preuzeti ulogu međuinstitucionalnog radnog tijela. Članovi Savjeta će izgraditi svoje kapacitete, steći nova znanja, vještine i sposobnosti koje će im pomoći da utiču na

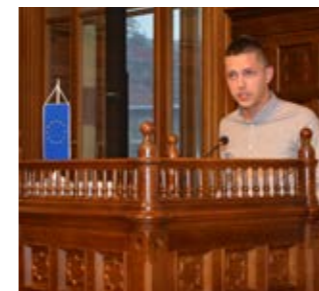

društvene promjene. Savjet za mlade će raditi u partnerstvu s vlastima na najvišem nivou u FBiH.

IZJAVE KORISNIKA/CA INICIJATIVE:

„Mladi nisu, niti smiju biti, socijalna kategorija. Oni su naš najvrjedniji resurs.“

Zora Dujmović, Federalna ministrica kulture i sporta u Vladi FBiH

„Vijeće mladih Federacije Bosne i Hercegovine legalno je i legitimno predstavničko tijelo mladih Federacije. Prvo trebamo završiti sve administrativne poslove vezane za registraciju početkom naredne godine. Kao predsjednik, zajedno s kolegicama i kolegama, u budućem mandatu od dvije godine, zalagat ćemo se za stvaranje kvalitetnih temelja adekvatnije politike prema mladima. Sjednice Upravnog odbora uvijek ćemo održavati u drugoj općini ili gradu Federacije. Raditi ćemo na promociji pozitivnih primjera mladih koji ima mnogo i ukazivati na probleme sa kojima se mladi susreću. Poticati kvalitetniju implementaciju Zakona o mladima Federacije BiH na svim razinama kao i što skorije usvajanje Strategije za razvoj Federacije BiH prema mladima 2016. – 2020.“

Mate Lončar, predsjednik Vijeća mladih FBiH

Program podrške marginaliziranim grupama (PPMG)

PROGRAM TRAJE OD FEBRUARA 2015. DO FEBRUARA 2020. G.

USAID-ov program PPMG pomaže promovirati i zaštititi prava marginaliziranih društvenih grupa u BiH: mladih, žena, vjerskih manjina, Roma, osoba s invaliditetom, povratnika pripadnika manjinama, te lezbijki, homoseksualaca, biseksualaca i transrodnih osoba (LGBT).

Program provodi Institut za razvoj mladih KULT u partnerstvu s NGO & BUSINESS AUDIT d.o.o.

Ovaj USAID-ov Program podrške marginaliziranim grupama pruža podršku aktivnostima lokalnih organizacija koje se zalažu za prava, osnaživanje i dostojanstvo nedovoljno predstavljenih društvenih grupa u BiH, te jača kapacitete lokalnih nevladinih organizacija, institucija BiH te USAID-ovih implementacijskih partnera za ostvarivanje navedenog cilja. Pružanje prilika marginaliziranim grupama da se uključe u građanska i politička pitanja kroz angažman u organizacijama građanskog društva osigurat će da ih vlasti prepoznaju kao neophodne i cijenjene partnere u izradi politika. Strahujući za vlastitu sigurnost, mnogi od pripadnika/ca jedne od marginaliziranih grupa u BiH izbjegavaju društveno uključivanje, te ih PPMG zbog toga osnažuje u uspostavljanju ekonomske i društvene stabilnosti.

DO SADA POSTIGNUTI REZULTATI: Od februara do decembra 2015. godine PPMG je dodijelio pet grantova za organizacije koje se bave marginaliziranim grupama. U Doboju je, uz podršku Programa, otvoren Centar za djecu i omladinu sa smetnjama u razvoju, u Banjoj Luci je otvoren Servisni centar za porodicu djece i osoba s poteškoćama u razvoju „Dajte nam šansu/ Svjetlice“, a u okviru granta Servisnom centru „Dajte nam šansu“ iz Sarajeva. Dvadeset srednjoškolaca iz cijele Bosne i Hercegovine učestvovalo je u šestodnevnom National Geographic Photo Campu, gdje su izložili svoje najbolje fotografije. Donacijom računarske opreme i opreme za kabinetski rad poboljšana je nastava u dvije škole u Glamoču. Nizom obrazovnih događaja, okruglih stolova, savjetovanja i drugih događaja organizacije su stekle vještine da poboljšaju svoju saradnju s vlastima i naučili su kako da na pravi način zagovaraju rješenja za svoje probleme.

NAREDNE AKTIVNOSTI: Program će nastaviti kroz mentorstvo, individualne i formalne obuke, te grantove za organizacije koje se bave zaštitom prava marginaliziranih grupa u BiH, te jačanjem kapaciteta USAID-ovih partnera, institucija i čelnika vlade za unaprjeđenje i zaštitu prava marginaliziranih građana/ki unaprijediti rad velikog broja nevladinih i drugih organizacija u BiH, unaprijediti rad lokalnih partnera USAID-a i drugih, kako bi se dalje unaprijedio njihov rad i sposobnost upravljanja, te poboljšala stručnost vladinih službenika na svim nivoima u BiH.

IZJAVE KORISNIKA/CA INICIJATIVE:

„Posebno mi je bilo značajno što sam slušala, a na kraju i naučila kako se formira tim, kako se upravlja timom, kako se jačaju i na kraju krajeva stvaraju lideri i kako se zapravo upravlja jednim timom koji dovodi do rezultata i do realizacije samog projekta.“

Željka Perišić, „Dječiji edukativni centar Banja Luka“, učesnica treninga o temi Administracija i ljudski resursi

„Budući da našem udruženju predstoji reorganizacija, statutarno, kroz upravne odbore, skupštinu i ostale organizacione jedinice, svakako da će nam trening biti od velike koristi jer smo stekli nova znanja i upotpunili nedostatke i deficite u kojima se trenutno i nalazimo.“

Aida Kajan, „Naša djeca – Our Kids“ Mostar, učesnica treninga o temi Pravne i organizacijske strukture

Institut je u okviru inicijative Poslovni prostor BH proveo analizu budžetskih poticaja koje su institucije vlasti izdvajale za razvoj privrede u 2013. i 2014. godini. Riječ je o prvoj analizi ove vrste u BiH.

Anes **DEDIĆ** i
Ajka **BARUČIĆ**

Jačanje institucija vlasti i procesa (SGIP) u BiH

INICIJATIVA TRAJE OD FEBRUARA 2014. DO NOVEMBRA 2016. G.

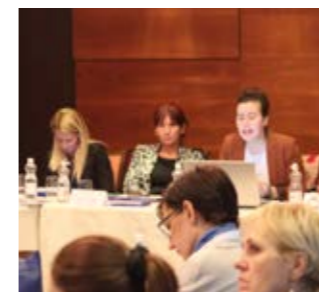
Inicijativa „Jačanje institucija vlasti i procesa (SGIP) u BiH“ osigurava podršku članovima parlamenata na državnom i federalnom nivou i izvršnoj vlasti u šest područja: zdravstvu, zaštiti okoliša, lokalnom ekonomskom razvoju, reformi pravosudnog sektora, rodnoj ravnopravnosti i pitanjima mladih.

Inicijativa se provodi uz podršku Američke agencija za međunarodni razvoj (USAID).

FORMALNI PARTNER: The Research Foundation for The State University of New York/Center for International Development (SUNY RF)

Inicijativom pružamo podršku BiH na putu ka euroatlantskim integracijama jačanjem kapaciteta institucija vlasti kako bi se usvojile, provele i osigurale odgovornije i učinkovitije politike, zakoni i budžeti koji se odnose na ključna pitanja pristupanja Evropskoj uniji. Unaprjeđujemo kreiranje politika u procesu donošenja zakona, unaprjeđujemo proces pripreme budžeta, njegovog razmatranja, usvajanja i implementacije, te jačamo sistem javne odgovornosti i transparentnosti, kako bi vlast uvela participativno planiranje, budžetiranje, nadzor i usvajanje zakona u skladu sa zahtjevima EU.

DO SADA POSTIGNUTI REZULTATI: Institut je dijelom radne grupe za izradu teksta Zakona o organskoj proizvodnji u Federaciji BiH. Usaglašena su ključna polja o institucionalnim mehanizmima u oblasti zaštite okoliša u saradnji s Federalnim ministarstvom okoliša i turizma i podržan je proces izrade teksta zakona o obrazovanju odraslih u Srednjobosanskom kantonu. Ministarstvima su predstavljene statistički podaci o mladima i korištenju ovih podataka u svrhu kreiranja baze podataka i indikatora u sklopu treninga o upotrebi statističkih podataka za izradu propisa. U okviru inicijative Institut je prepoznat i kao ključni partner u radnoj grupi za izradu metodologije za procjenu utjecaja propisa u institucijama BiH. Nakon formiranja novoizabrane vlasti, uspostavili smo saradnju s pet komisija vezanih za finansije i budžet čiji rad pratimo, i to u Parlamentarnoj skupštini BiH i u Parlamentu FBiH, u oba doma (Dom naroda i Predstavnički dom). Provedena je analiza budžeta vezana za izdvajanja za mlade u FBiH u 2014. g. i planirana izdvajanja za mlade u 2016. g. i zaključili smo da se za mlade izdvaja 0,1% Budžeta FBiH, te da je potrebno povećati efikasnost ulaganja ovih sredstava. Također prikupljamo i podatke o izdvajanjima za mlade na nivou BiH. Sve prikupljene podatke smo saželi i prezentirali javnosti.

NAREDNE AKTIVNOSI: Nastavit ćemo rad na jačanju kapaciteta institucija vlasti u svrhu odgovornije i učinkovitije politike, zakona i budžeta koji se odnose na ključna pitanja pristupanja Evropskoj uniji, kroz podršku procesu izrade propisa i budžetske analize o izdvajanju sredstava za mlade, praćenje revizorskih izvještaja s aspekta mladih, te kroz praćenje implementacije programa namijenjenih mladima.

IZJAVE KORISNIKA/CA INICIJATIVE:

„Institut je prepoznat kao suradnik u mnogim nacrtima zakonskih propisa, a posebno kao inicijator i kreator Zakona o mladima FBiH, koji je usvojen. Svojim aktivnostima i rezultatima potvrđuje kako su suradnja i pritisak na zakonodavnu vlast efikasan put za promjene koje su potrebne za bolji položaj mladih u društvu. Institut uspješno osnažuje mlade i usmjerava na proaktivno djelovanje, kako bi prepoznali i prihvatili šanse u sadašnjosti za konkretan uspjeh u budućnosti. Ističem dobar primjer zajedničke suradnje Instituta i Projekta Jačanje institucija vlasti i procesa (SGIP) u BiH. Smatram ovu suradnju važnom i očekujem kako ćemo i dalje surađivati na zadovoljstvo svih. Želim istaći kako sam se uvijek, a sad posebno kao političarka, zalagala za mlade, ali nikad u smislu kako im treba pružiti uvjete za život bez obveza, upravo suprotno. Život je težak i odgovoran i zato mladi moraju znati kako ništa što je dobro neće samo doći.“

Ljilja Zovko, predsjedavajuća Komisije za finansije i budžet Doma naroda PSBiH

„Kanton Središnja Bosna, tačnije Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i sporta KSB već četvrtu godinu pokušava donijeti zakon o obrazovanju odraslih, ali iz raznoraznih razloga, a najviše zbog nera-

zumijevanja značaja ovoga zakona i politike, tek dolaskom ministrice Katice Čerkez, ovom se problemu pristupa ozbiljno, sa uvažavanjem i željom da se donese jedan stručan i koristan dokument za ovu oblast. Institut za razvoj mladih KULT je dao nemjerljiv doprinos, čija je predstavnica angažirano i stručno sa uposlenicima/ama MINOB KSB radila tokom usuglašavanja teksta kantonalnog zakona o obrazovanju odraslih. Zahvaljujem im na prvom velikom krucijalnom poslu, pošto Ministarstvo obrazovanja nema te resurse, kao što je izrada komparativnog prikaza zakonskih rješenja u oblasti obrazovanja odraslih, koji nam je bio okosnica u uređenju našeg teksta. Još jednom se zahvaljujem svim djelatnicima i rukovodstvu Instituta za razvoj mladih KULT za podršku radu institucijama i nadam se budućoj saradnji na izradi drugih zakonskih rješenja.“

Zoran Matošević, pomoćnik za obrazovanje i nauku Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta SBK

Institut je u protekloj 2015. finansirao 74 lokalne građanske inicijative širom BiH. Tako smo drugim organizacijama dodijelili oko 300.000 KM.

Jasmin BEŠIĆ

Prepoznavanje neformalnog obrazovanja za aktivno sudjelovanje mladih - Stručni saradnici/e za rad s mladima

INICIJATIVA JE TRAJALA OD 1.1.2015. G. DO 31.12.2015. G.

Inicijativom smo direktno podržavali jačanje lokalnih omladinskih organizacija i centara, aktivista u BiH, te na taj način djelovali na unaprjeđenju položaja mladih u lokalnim zajednicama u cijeloj BiH.

Inicijativa se provodi uz podršku Olof Palme International Center.

Inicijativom omogućujemo prepoznavanje neformalnog obrazovanja za aktivno sudjelovanje mladih u društvu. Obukom stručnih saradnika/ca za rad s mladima Institut podržava razvoj omladinskog sektora u cijeloj Bosni i Hercegovini, te promovira neformalno obrazovanje kao alat za aktivno sudjelovanje mladih u zajednici u kojoj žive i djeluju. Jačanjem pojedinaca u omladinskim organizacijama, institucijama koje se bave mladima i omladinskim centrima radimo na jačanju mladih ljudi u BiH.

DO SADA POSTIGNUTI REZULTATI: Kako je inicijativa nastavak dugogodišnjeg rada Instituta na obuci lokalnih aktivista i aktivistkinja za rad s mladima, kroz 2015. Institut je održao obuku za drugu generaciju stručnih saradnika/ca za rad s mladima u Bosni i Hercegovini. Od 143 prijave na konkursu izabrano je 26 lokalnih lidera/ki koji svoje znanje žele usavršavati za dalji i bolji rad s mladima na terenu. Tokom četiri redovna treninga učesnici/e su radili na razvoju znanja i vještina za rad s mladima, a nakon završene obuke, učesnici/e su polagali ispit za stručnog saradnika/cu za rad s mladima. Pored redovne obuke, 26 učesnika/ce su pripremili i proveli četiri lokalne građanske akcije u 10 različitih zajednice u BiH. Najbolji polaznici/e obuke učestvovali su na studijskoj posjeti Švedskoj, gdje su se upoznali s omladinskim radom ove zemlje. Na osnovu evaluacije prethodne obuke Institut je ove godine organizirao i dodatni modul o zaštiti djece i mladih.

NAREDNE AKTIVNOSTI: Nakon završetka ove inicijative Institut planira nastaviti raditi s obje generacije stručnih saradnika/ca za rad s mladima kroz zajedničko zagovaranje za priznavanje obuke za obrazovanje odraslih na onim nivoima vlasti gdje

to moguće. Pored toga, Institut će nastaviti saradivati sa svim stručnim saradnicima/cama u cilju njihovog daljeg unaprjeđenja, saradnje s njihovim organizacijama i uvezivanja stručnih suradnika/ca za rad s mladima s općinskim službenicima/ama za mlade, općinskim vijećima mladih i omladinskim savjetima. Institut će ponovno najboljim stručnim saradnicima/ama omogućiti studijsku posjetu Švedskoj.

IZJAVE KORISNIKA/CA INICIJATIVE:

„Želim se više posvetiti mladima i omladinskom radu u Brčkom. Siguran sam da će mi ovo znanje pomoći da napredujem u ovom sektoru. Zahvaljujući aktivizmu, kroz ovu obuku, proglašen sam i volonterom godine u svojoj organizaciji.“

Dejan Rađen, volonter; PRONI Centar za omladinski rad, Brčko distrikt BiH

„Za Vijeće mladih ovo je važan certifikat i obuka jer se sad osjećamo spremnijim za teren i za rad s mladima.“

Ena Tuzla, predsjednica Vijeća mladih Ilidža

Institut je pružio ključnu podršku formiranju Vijeća mladih FBiH kao krovnog tijela za mlade u FBiH, čime je ispunjen uvjet za bolju saradnju mladih s vlastima, a samim time i za bolji položaj mladih.

Belma **GIJO** i
Dijana **OLOVČIĆ**

Poslovni prostor BH

INICIJATIVA TRAJE OD JULA 2014. G. DO JULA 2017. G.

Inicijativom Poslovni prostor BH utječemo na donosiocice i provodiocice odluka u BiH, pokretače javnog mijenja (medije), te cjelokupnu društvenu zajednicu u BiH. Poslovni prostor BH donosi višestruku korist evidentiranim nezaposlenim osobama kao i onima koje rade na crno, poslodavcima, korisnicima entitetskih budžetskih sredstava, službama za zapošljavanje, te bh. privredi općenito.

Inicijativa Poslovni prostor BH provodi se u okviru Projekta održivosti civilnog društva u Bosni i Hercegovini (CSSP), koji realiziraju Centri civilnih inicijativa (CCI) i Centar za promociju civilnog društva (CPCD), a koji je podržan od Američke agencije za međunarodni razvoj (USAID).

Poslovni prostor BH teži kreiranju boljeg poslovnog ambijenta u BiH.

Institut za razvoj mladih KULT pokrenuo je inicijativu „oslovni prostor BH kako bi doprinio rješavanju sistemskih problema u sektoru zapošljavanja u BiH. Prije svega, neadekvatnom sistemu raspodjele budžetskih poticaja za programe i aktivne mjere suzbijanja nezaposlenosti u BiH, u opterećenosti privrede lošim konceptom naplate poreza i visokim doprinosima na plaće radnika, što sputava ulaganja u razvoj i otvaranje novih radnih mjesta. Primarna namjera inicijative jeste da se sektoru zapošljavanja u BiH pristupi sveobuhvatno i strateški, uz uključivanje širokog broja aktera iz poslovnog, javnog i građanskog sektora, koji će se udružiti u aktivnu, funkcionalnu i regionalno zastupljenu mrežu za kreiranje boljeg poslovnog ambijenta, kreiranu posredstvom inicijative Poslovni prostor BH. Na temelju detaljnih analiza o najvećim nedostacima i problemima u oblasti zapošljavanja u BiH, te prepoznatih prioritetnih i perspektivnih grana privrede, radni timovi Mreže kreiraju precizne preporuke i smjernice za rješavanje svake od identificiranih anomalija u sektoru zapošljavanja i zagovaraju njihovo usvajanje prema nadležnim institucijama vlasti.

DO SADA POSTIGNUTI REZULTATI: Formirana je Mreža za kreiranje boljeg poslovnog ambijenta u BiH, u koju su uključeni brojni akteri iz poslovnog, javnog i građanskog sektora. Provedeno je istraživanje i kreirana analiza o dodjeli poticaja za razvoj privrede u Bosni i Hercegovini. Institut za razvoj mladih KULT ostvario je saradnju s ključnim ministarstvima na svim nivoima vlasti i održao je desetine sastanaka s predstavnicima relevantnih institucija.

NAREDNE AKTIVNOSTI: U naredne tri godine inicijativa će utemeljenim i usmjerenim zagovaračkim aktivnostima doprinositi stvaranju povoljnije poslovne klime kroz poboljšanje planiranja i raspodjele privrednih poticaja na svim nivoima u BiH. Težimo i uvođenju olakšica poslodavcima u BiH u plaćanju poreza na dodanu vrijednost i doprinosa na plaće novouposlenih radnika.

IZJAVE KORISNIKA/CA INICIJATIVE:

„Znamo da imamo armiju ljudi na biroima za zapošljavanje, a ono što se sigurno može staviti u funkciju jesu resursi ove zemlje koji su ogromni.“

Admir Kapo, Udruženje Kupujmo i koristimo domaće

„Ukoliko bi došlo do rasterećenja određenih nameta i poreza, sigurno bi se došlo do veće akumulacije obrtnog kapitala, koji bi se ulagao u širenje proizvodnje, a samim tim i dalje zapošljavanje.“

Predrag Borojević, Društveno preduzeće FG Grupa

„Ključno je rasterećenje privrede. Ja sam skrenula pažnju da se previše priča o javnom sektoru, zapošljavanju, problemima, ali bez privatnog neće biti ni javnog sektora. I kada se nešto predloži iz privatnog sektora, uvijek nešto čekamo. Međutim, mi više nemamo šta čekati jer smo ugušeni sa svih strana.“

Aida Zejčirović, BoljiPosao.com

Institut je u 2015. održao pet treninga za organizacije koje se bave pitanjima osoba s invaliditetom. Izrađeno je i 8 videopriča koje prate njihove aktivnosti, te govore o njihovoj svakodnevnoj borbi.

Biljana **DRAGAŠ** i
Damir **KRESO**

Mladi odlučuju o demokraciji!

Učešće mladih u procesu donošenja odluka

INICIJATIVA JE TRAJALA OD NOVEMBRA 2012. G. DO NOVEMBRA 2015. G.

Inicijativom „Mladi odlučuju o demokraciji!“ osnažili smo kapacitete organizacija građanskog društva iz 5 zemalja (Bosna i Hercegovina, Moldavija, Kirgistan, Makedonija i Srbija) i tako smo osigurali sudjelovanje mladih u izbornom procesu i procesima koji se tiču demokratije na lokalnom nivou.

Inicijativa se provodi uz podršku Evropske unije i Njemačke ambasade u BiH.

POSTIGNUTI REZULTATI: Inicijativom Mladi odlučuju o demokraciji! 54 mladih iz pet zemalja učesnica, postali su omladinskim liderima/cama. Kroz lokalne građanske inicijative mladi su svoje stečeno znanje i vještine prenijeli vršnjacima/kinjama u svojim lokalnim zajednicama. Predstavnic/e organizacija iz ovih zemalja kreirali su Mrežu „Mladi odlučuju!“, kroz koju su djelovali da bi osnaživali ulogu mladih u procesu donošenja odluka. U okviru inicijative provedeno je i istraživanje o temi „Mladi i izbori“ kako bi se utvrdili razlozi niskog stepena izlaska mladih na izbore, te nivoa uključenosti u demokratske procese u ovim zemljama. S ciljem prikupljanja informacija o radu institucija u BiH kada je u pitanju implementacija Zakona o mladima FBiH, Institut je kreirao web-platformu www.integritet.ba. Smišljena je i implementirana i promotivna kampanja „M1 - prava za mlade“, koja je kreirana kao politički pokret mladih u BiH. Pomoću ove kampanje mladi iz cijele BiH, članovi M1, ostvarili su dijalog s vodećim političkim subjektima, te su insistirali na uključivanju pitanja mladih u programe političkih subjekata. Uz podršku kreatora online alata VoteMatch partnera iz Holandije (ProDemos), Institut je takav alat proizveo i za BiH, pod nazivom www.izboromat.com. Navedeni alat ima svrhu utvrđivanja glasačkih preferencija na osnovu ključnih pitanja u BiH. Na završnoj konferenciji predstavnici partnerskih organizacija, omladinski lideri/ce, predstavnici/e vlasti i političkih subjekata, imali su priliku zajednički ustanoviti rezultate inicijative, te razgovarati o mogućnostima rješavanja gorućih problema mladih u BiH, Srbiji, Makedoniji, Moldaviji i Kirgistanu.

FORMALNI PARTNER INICIJATIVE:

National Youth Resource Centre, Kišnjev, Moldavija

NEFORMALNI PARTNERI:

Institut za razvoj mladih KULT, Ured Srbija, Subotica (Srbija)
 mladiinfo.com, Skopje (Makedonija)
 Public Union Heritage of Republic, Biškek (Kirgistan)

IZJAVE KORISNIKA/CA INICIJATIVE:

„Dva mlada i aktivna člana našeg tima pohađala su obuku „Mladi odlučuju!“ u BiH i oni sada pripremaju akcioni plan za prenošenje znanja koje su tokom obuke stekli kako bi mobilizirali mlade u Kirgistanu. Provedba projekta „Mladi odlučuju o demokraciji!“ aktivno je promovirala načela demokracije u našem društvu i time donijela pozitivne promjene u našoj zemlji.“

Evgenii Badilovskii, predstavnik partnerske organizacije Public Union „Heritage of Republic“, Biškek, Kirgistan,

„U sklopu realizacije projekta Mladi odlučuju o demokraciji! lideri mladih koji su sudjelovali u projektu su, zasigurno, postigli određena znanja i vještine koje su im potrebne kako bi ostvarili svrhu samog projekta u svojoj lokalnoj sredini. Ovaj projekt je zaslužan za promicanje mira i tolerancije i podizanje suradnje mladih u BiH na viši nivo. Nadam se da će se ovakvi projekti, hvale vrijedni, nastaviti ubuduće.“

Josip Zelenika, Vijeće mladih općine Široki Brijeg

*Poseban izazov
i poslovna prilika za Institut
bio je početak rada na novom
USAID-ovom programu u okviru kojeg
je u 2015. g. urađeno 19 terenskih
posjeta i predgrantovskih procjena
kapaciteta novih korisnika grantova.*

Gerd **SCHEUERPFUG** i
Dea **PALJEVIĆ**

Društveno preduzetni centri za mlade

INICIJATIVA JE TRAJALA OD 6.11.2014. G. DO 12.11.2015. G.

Ovom inicijativom pomogli smo mladima da razmišljaju na preduzetnički način, da iniciraju pokretanje omladinskih biznisa, te da na taj način pomognu i svojoj organizaciji da postane samoodrživa.

Inicijativa se provodila uz podršku Ambasade SAD-a u BiH.

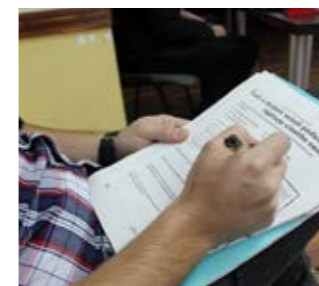
Željeli smo potaknuti mlade ljude da razmišljaju na preduzetnički način, ali i doprinijeti održivosti omladinskih centara. Poboľjšali smo zapošljivost mladih stvaranjem novih radnih mjesta kroz razvoj poduzetničke kulture, pružajući im sredstva za njihovo puno sudjelovanje u ekonomskom, društvenom i kulturnom životu. Omogućili smo njihovu integraciju u tržište rada i savremene ekonomske trendove.

POSTIGNUTI REZULTATI: Institut je, nakon održane obuke o temi „Preduzetništvo i pisanje biznis planova“, finansijski i savjetodavno podržao provođenje dva biznis plana. U sklopu ove inicijative u Tuzli je otvorena prva Multifunkcionalna trening kuća za mlade Labirint, a u Zenici su mladi iz Omladinskog udruženja Reaktiv pokrenuli proizvodnju cekera od prirodnih materijala. Omladinski biznisi uspješno su nastavili s radom i nakon završetka projekta. Tokom radionice potaknuli smo i druge mlade ljude da razmišljaju na preduzetnički način te su i oni, bez finansijske podrške Instituta, svoje hobije pretvorili u omladinske biznise.

IZJAVE KORISNIKA/CA INICIJATIVE:

„Ova obuka je dosta utjecala na mene, promijenila mi je život na neki način, utjecala je na moje mišljenje i djelovanje. Potakla me na samoaktualizaciju tako da sam trenutno u fazi pokretanja svog hobi biznisa zajedno sa djevojkom. Sami smo skupili novac i kupili sitotisak i trenutno sami savladavamo tehniku tiskanja.“

Toni Kolar, HO „Altruist“, Mostar

„Značaj projekta je veliki, kako za naše učenike tako i za odraslu omladinu, s tim što će naši učenici imati priliku svakodnevno da stječu nova znanja i vještine kako bi ih mogli primijeniti u praktičnom životu. Drago nam je da će se oni tu baviti stvarima o kojima nisu u prilici da steknu znanje u formalnom obrazovanju. Ideja je jako dobra i ponosan sam što se to dogodilo upravo u našoj školi. Ulaganje u znanje je najbolje ulaganje. I omladina s ovim centrom, s ovom kućom, dobiva nešto sto je plemenito za budućnost naše omladine.“

Nijaz Hamidović, direktor Osvnovne škole „Simin Han“

*Institut je organizirao
u 2015. g. 220 događaja, na
kojima je učestvovalo više od
8000 mladih iz cijelog svijeta.*

Emina **JUSUPOVIĆ** | Elvir **AVDIĆ**

Omladinski start-up biznisi

INICIJATIVA JE TRAJALA OD SEPTEMBRA 2014. G. DO JUNA 2015. G.

Inicijativa se provodila uz podršku Vlade Švicarske.

FORMALNI PARTNERI:

Općine: Tešanj, Novi Travnik, Gračanica, Bosanska Krupa, Kakanj i Odžak, Istočno Novo Sarajevo, Istočna Ilidža i Vlasenica

Inicijativa Omladinski start-up biznisi doprinijela je smanjenju nezaposlenosti mladih. To se prvenstveno činilo uvođenjem institucionalnih mehanizama podrške mladim preduzetnicima/ama, pružajući finansijsku i savjetodavnu pomoć općina nezaposlenim mladim osobama zainteresiranim za samozapošljavanje. Inicijativa je općinama ponudila i model finansiranja start-up biznisa, kao i plan djelovanja za samozapošljavanje mladih. Nakon toga im je pružena podrška u integriranju modela i plana djelovanja u općinske razvojne strategije.

POSTIGNUTI REZULTATI:

U sklopu inicijative potpisano je devet sporazuma o saradnji, inicirana je saradnja s drugim općinama, objavljeno je pet javnih poziva za dodjelu finansijskih sredstava za pokretanje omladinskih biznisa, te su održane četiri obuke i finansirano je desetak omladinskih start-up biznisa.

Izrađene su dvije publikacije koje su poslone svim općinama u BiH: Model podrške omladinskim start-up biznisima, u okviru lokalne politike prema mladima, te Proces izrade i donošenja lokalnog akcionog plana za zapošljavanje mladih, kao sastavnog dijela Strategije prema mladima s kriterijima za odabir i finansiranje omladinskih biznisa.

NAREDNE AKTIVNOSTI:

Institut za razvoj mladih KULT će inicirati saradnju s općinama koje nisu učestvovala u inicijativi, nastaviti saradnju s općinama s kojim je potpisan sporazum, koristeći primjere dobre prakse iz prethodne godine kako bi se unaprijedio i prilagodio model finansiranja i plan djelovanja, te osigurala dugoročna podrška općina mladima zainteresiranim za samozapošljavanje.

IZJAVE KORISNIKA:

Nisam znala kako početi sa svojim biznisom i gdje pronaći novac za početni kapital. Čula sam da je Opština Istočna Ilidža dio programa Instituta za razvoj mladih KULT u sklopu kojeg daje poticaj i tako je sve počelo. Predala sam biznis plan i nedugo nakon toga saznala da je ideja odobrena. Novac koji sam dobila je bio od velike važnosti i vjerovatno nikada ne bih kročila u preduzetničke vode bez te podrške, jer bih se previše plašila neuspjeha i dugova. Program na kojima radi Institut je unaprijedio, kako moju, tako i mnoge druge lokalne zajednice, a da ne govorim o životu mladih ljudi koji su učestvovali."

Nataša Kovačević, dobitnica poticaja iz Istočne Ilidže.

Najmanje 1500 omladinskih lidera/ica dobilo je priliku korištenjem online alata za e-demokraciju UMiD online uključiti se u društveno-političke procese. Sada možemo Učiti, Misлити i Djelovati i od kuće uz računar i internet konekciju!

Lejla **STRIKA** |
Katarina **VUČKOVIĆ**

Spremni za život!

INICIJATIVA JE TRAJALA OD 14.2015. G. DO 31.12.2015. G.

Partner inicijative je SOS Kinderdorf Bosna i Hercegovina.

Inicijativa je namijenjena mladima, korisnicima SOS Dječijih sela BiH, te osoblju SOS Dječijih sela BiH u cilju osnaživanja mladih u SOS Kinderdorfu BiH.

Cilj inicijative je osnaživanje mladih kroz razvoj rada s mladima, razvoj preduzetničkih i karijernih vještina mladih i organizacijski razvoj omladinskog udruženja NAUTILUS.

DO SADA POSTIGNUTI REZULTATI: Institut za razvoj mladih KULT omogućio je da šestero predstavnika/ca SOS Dječijih sela BiH sudjeluje u obuci za stručne saradnike/ce za rad s mladima. Paralelno s obukom, Institut je radio na osnaživanju Udruženja NAUTILUS, koje djeluje uz podršku SOS Dječijih sela BiH. U okviru ovih aktivnosti analizirano je stanje udruženja, prva procjena putem alata za samoprocjenu organizacije, te je pripremljeno i strateško planiranje ovog udruženja.

NAREDNE AKTIVNOSTI: U nastavku inicijative planirano je strateško planiranje Udruženja NAUTILUS, dodatna obuka mladih iz ovog udruženja, obuka za korisnike SOS Kinderdorfa BiH i podrška osoblju SOS Kinderdorfa u razvoju programa za mlade.

IZJAVE KORISNIKA/CA INICIJATIVE:

„Strateško planiranje je izuzetno važno za razvoj i napredak udruženja, kao i razvoj tima u svim pogledima. Ovo je, ustvari, vodilja koja će u naredne tri do četiri godine udruženje pratiti i mjeriti svoje uspjehe kroz ciljeve i rezultate koji su zabilježeni. Smatramo da je ovaj proces više nego realan i da je Institut jako strpljiv, pruža nam podršku u svakom pogledu, što mislim da je ključ cijelog procesa.“

Milan Todorović, predsjednik Udruženja mladih NAUTILUS

Institut je u prethodnoj godini u okviru USAID-ovog Programa podrške marginaliziranim grupama (USAID/PPMG) podržao rad i aktivnosti oko 15 lokalnih nevladinih organizacija koje se bave problematikom marginaliziranih grupa.

Aziz **DIPA**

UMiD online

INICIJATIVA TRAJE OD 15. OKTOBRA 2014. G. DO 15. OKTOBRA 2016. G.

Inicijativom „UMiD online“ osnažujemo najmanje 1500 pasivnih mladih iz Bosne i Hercegovine, iz urbanih i ruralnih sredina, da postanu omladinski lideri/ce koji će se boriti za ostvarivanju prava, slobodu izražavanja, te biti uključeni u demokratske procese i politički razvoj.

Inicijativu podržava UNDEF (United Nations Democracy Fund).

Najmanje 1500 ljudi iz cijele Bosne i Hercegovine prolazi UMiD (Uči, misli i djeluj!) online obuku, iz koje uče o širokom spektru tema koristeći informacijske i komunikacijske tehnologije. Ovom inicijativnom mladima pružamo priliku da kroz najnovije trendove online edukacije razvijaju vještine javnog prezentiranja, grade konstruktivni politički dijalog s vlastima i utječu na povećanje odgovornosti vlasti prema mladima. Tako mladi ljudi doprinose pozitivnim promjenama u društvu i dobivaju iskustvo u procesu donošenja odluka kroz uključenost u demokratske procese. Nakon obuke polaznici/e postaju omladinskim liderima/cama, te predstavljaju pokretačku snagu u svojim lokalnim zajednicama.

DO SADA POSTIGNUTI REZULTATI: UMiD (Uči, misli i djeluj) obuka, koju je Institut više od deset godina provodio u učioničkoj verziji, prerasla je u online verziju i tako je postala dostupna svim mladim ljudima u BiH. U tu svrhu, Institut je odabrao, opremio i stavio u funkciju četiri regionalna UMiD online centra, i to u Jablanici, Srebrenici, u Velikoj Kladuši i u Sarajevu. Svrha ovih centara je da, uz stručnu pomoć osoblja domaćinske organizacije, svi mladi imaju pristup računarskoj opremi na kojoj mogu prolaziti UMiD online obuku i tako postati certificirani omladinski lider/ica, te susretati se s drugim mladim ljudima kako iz svoje zajednice, tako i s mladima iz drugih krajeva zemlje putem interneta.

NAREDNE AKTIVNOSTI: Institut planira dodijeliti sredstva za provođenje najmanje 20 lokalnih građanskih inicijativa mladim ljudima koji se istaknu u toku UMiD online obuke. Inicijativama će omladinski lideri/ce, koristeći znanja i vještine stečene tokom obuke, rješavati konkretne probleme u svojoj lokalnoj zajednici. Osim toga, Institut će izraditi dokument sa setom mjera koje bi predstavljale tehnološki napredne mjere u strategijama prema mladima lokalnih zajednica. Koristeći proizvedeni dokument, Institut namjerava zagovarati uvrštavanje predloženih mjera u strategije lokalnih zajednica i na taj način

pospješiti učinkovitost i pristupačnost rada s mladim ljudima.

IZJAVE KORISNIKA/CA INICIJATIVE:

„Kada je u pitanju kurs 'Ljudska prava', zaista sam uživala u svakoj od lekcija. Posebno me se dojmilo to što lekcije nisu suhoparne i što nisu pretrpane stvarima koje su manje bitne (kako to obično biva, imate teksta na 5 strana, a najvažnije stane na jednu stranicu). Veoma efikasno je i 'tjeranje' na razmišljanje o određenoj tematici, jer nakon postavljenog pitanja zaista ne možete a da ne pokušate naći odgovor na isto.“

(polaznica obuke UMiD online; anonimna evaluacija)

„Prije svega, čast mi je biti dijelom ovakvog projekta. Ono što me se dojmilo na kursu 'Građanski aktivizam i volonterstvo' jeste uvodni dio sa muzičkom numerom. Zaista, jedna opuštajuća atmosfera na samom početku koja obećava zanimljivost u nastavku. Sve lekcije su veoma poučne i aktualne, te nije moguće ne naučiti ih sve. Kurs je sastavljen iz lekcija kao epizode u nekoj od serija, ona 'napetost' slijedi u nastavku, te je jednostavno nemoguće, po završetku jedne lekcije, ne preći na drugu iz znatiželje.“

(polaznica obuke UMiD online; anonimna evaluacija)

*Institut je učestvovao u
nekoliko općinskih komisija
za odabir projekata koji su
finansijski podržani.*

Merima **TOPALVIĆ** |
Medina **ROIĆ**

Mlada Evropa

INICIJATIVA JE TRAJALA OD MAJA 2014. DO APRILA 2015. G.

Inicijativom Mlada Evropa obilježili smo stotu godišnjicu od početka Prvog svjetskog rata i sjećanja na najteže dane ljudske historije, te ukazali mladima na načine pomoću kojih mogu prevazići nacionalizam, ali i učestvovati u procesu izgradnje mira.

Inicijativa Mlada Evropa dijelom je projekta Fondacije Sarajevo – Srce Evrope, koji je proveden u saradnji s Ambasdom Njemačke u BiH, a uz podršku Evropske unije.

POSTIGNUTI REZULTATI: U aktivnostima inicijative Mlada Evropa učestvovalo je oko 200 mladih iz 24 zemlje svijeta, te cijele BiH. Održane su tri regionalne konferencije u Mostaru, Banjoj Luci i Tuzli, tokom kojih su istaknute najznačajnije snage, slabosti, prilike i prijetnje za mlade. Na osnovu zaključaka koji su doneseni na održanim konferencijama, službenici/e za mlade, predstavnici/e vijeća mladih/omladinskih savjeta, omladinskih organizacija i omladinski lideri/ce animirani su formirati daljnje strategije i mehanizme za poboljšanje položaja mladih u svojim zajednicama.

Regionalnim konferencijama prethodila je međunarodna konferencija, koja je održana u junu i julu 2014. godine u Sarajevu, a na kojoj je učestvovalo 120 mladih i brojni domaći i evropski zvaničnici.

Oslanjajući se na zaključke međunarodne konferencije, mladi su u martu 2015. g. u okviru međunarodnog grafičarskog događaja oslikali prostoriju Obrazovno-raznodnog centra za mlade SPAJALICA na Ilidži i time poslali šarenu poruku mira, učešća mladih u društvu, međunarodne saradnje i prevazilaženja nacionalizma.

Obrazovno-raznodni centar za mlade SPAJALICA predstavlja prostor koji godišnje posjeti nekoliko hiljada mladih ljudi iz različitih krajeva svijeta, tako da će umjetnička poruka putem grafičarskih boja biti prenesena i na posjetioce centra.

IZJAVE UČESNIKA/CA INICIJATIVE

„Jedan od najznačajnijih aspekata rada Njemačke ambasade u BiH jeste uključiti mlade u kontakt s drugim dijelovima svijeta i drugim mladim ljudima iz različitih sredina, proširiti njihove vidike kako bi pomogli prevazići etničke podjele. Tokom naših konferencija u Sarajevu i Mostaru bili smo u mogućnosti povezati mlade aktiviste da razmijene svoja iskustva, da razmijene svoje brige i snove koje imaju. Ja sam impresioniran kreativnošću i energijom ove mlade generacije. Siguran sam da će oni pronaći načine da riješe probleme i da će pomoći da Bosna i Hercegovina ide ka našem zajedničkom cilju - euroatlantskim integracijama.“

Jens Wagner, ataše za kulturu Njemačke ambasade u BiH

Online obuka za traženje posla pomaže mladima da se bolje sprema za tržište rada te da postanu svjesni svojih snaga i prilika koje im se pružaju.

Bakir PERLA i
Nejra NEIMARLIJA ROIĆ

Narandžasti glasovi za rodnu ravnopravnost

INICIJATIVA TRAJE OD 24. JUNA 2015. G. DO 24. MARTA 2016.G.

Inicijativnom podižemo svijest građana/ki o problemu nasilja nad ženama i djevojkama. Različitim akcijama podstičemo žrtve nasilja da ga prekinu, te educiramo mlade da u svojoj lokalnoj zajednici preduzmu mjere potrebne da promocija borbe protiv nasilje nad ženama i djevojkama bude vidljiva, a problem prepoznatljiv.

Inicijativu provodimo uz podršku Ambasade SAD-a u BiH.

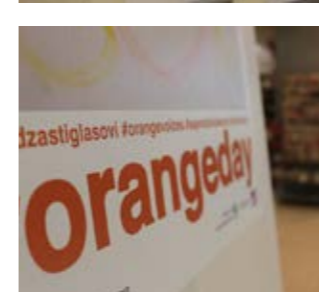
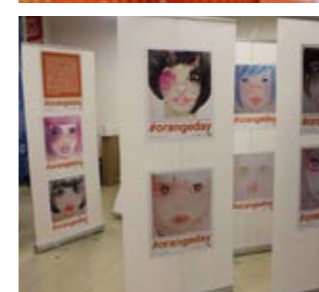
FORMALNI PARTNERI:

Vijeće mladih Velika Kladuša, Vijeće mladih Grude, Vijeće mladih Posušje i Omladinski savjet Bijeljina

Kao članica globalne mreže mladih UNiTE to end violence against women (Ujedinite se za okončanje nasilja nad ženama), Institut za razvoj mladih KULT svakog 25. dana u mjesecu obilježava Narandžasti dan. Institut kampanjom „Narandžasti dan“ idejno nastoji problem rodne neravnopravnosti učiniti svakodnevnom temom ličnog promišljanja i međusobnog razgovora. Kampanjom ističemo preporuke iz dogovorenih zaključaka s 57. zasjedanja Komisije za status žena (CSW57), te nastavljamo promovirati specifične teme i probleme u cilju eliminacije i prevencije svih oblika nasilja nad ženama i djevojkama.

DO SADA POSTIGNUTI REZULTATI: Institut za razvoj mladih KULT i partneri svakog 25. dana u mjesecu, na Narandžasti dan, provode kampanje kojima ukazuje na rodno uvjetovano nasilje i sprječava ga, zatim na nerazmjer plaća i rodno odgovorno budžetiranje, te trgovinu ženama. Javne kampanje ukazuju i na potrebu da se žene ekonomski osnaže i ravnopravno uključe u društveno-političke tokove.

NAREDNE AKTIVNOSTI: Institut će, zajedno sa partnerima, odabrati 20 mladih ljudi koji će pohađati obuku o vršnjačko edukaciji. Nakon obuke, uspješni polaznici/e će postati vršnjačkim edukatorima/cama te će u svojim lokalnim zajednicama organizirati po najmanje dvije radionice na kojima će promovirati rodnu jednakost i borbu protiv nasilja nad ženama i djevojkama.

IZJAVE KORISNIKA/CA INICIJATIVE:

„Ispričala sam svoju priču o nasilju, ne želeći da njom bilo koga uvrijedim. U razgovoru sa osobama iz Instituta za razvoj mladih KULT shvatila sam da se želim uključiti u obilježavanje Narandžastog dana – dana borbe protiv nasilja nad ženama i djevojkama. Ovim što sam ispričala poručujem ženama u Bosni i Hercegovini da nasilje ne moraju i ne smiju trpjeti.“

Mehira Crnica, žrtva nasilja iz Sarajeva

„Kroz obilježavanje Narandžastog dana priliku da ispričaju svoje životne priče dobile su i žene koje nisu javne ličnosti, a imamo šta reći. Nastavit ćemo se boriti kako bismo zauzele mjesto u društvu koje nam pripada“

Akterke filma "(ON)A?", snimljenog u okviru projekta „Orange voices for gender equality“

*Institut pruža
priliku da na različite
načine zagovarate za bolje
sutra mladih ljudi u BiH, što
daje poseban osjećaj ponosa,
ali i odgovornosti.*

Peđa KAZAZOVIĆ i
Selma SULJEVIĆ

Omladinski lideri/ce u službi ljudskih prava

INICIJATIVA JE TRAJALA OD OKTOBRA 2015. G. DO DECEMBRA 2015. G.

Inicijativa ohrabruje omladinske lidere/ice da se angažiraju po pitanju diskriminacije u svojim lokalnim zajednicama i stečeno znanje prenesu vršnjacima i sugrađanima.

Inicijativa je provedena uz podršku Misije OSCE-a u BiH.

Institut za razvoj mladih KULT promovirao je Zakon o zabrani diskriminacije BiH i osnažio omladinske lidere/ice da promoviraju provođenje ovog zakona kao pravnog alata i mehanizma za izgradnju pozitivnih društvenih stavova prema slabije zastupljenim društvenim grupama. Iako je Zakon o zabrani diskriminacije BiH stupio na snagu 2009. godine, on nikada nije ispravno promoviran, a istraživanja su pokazala da samo 36% građana BiH zna da Zakon uopće postoji. Zakon o zabrani diskriminacije predstavlja značajan alat za rješavanje i sprječavanje diskriminacije, pa podizanje svijesti građana o njegovom postojanju ima poseban značaj. Izuzetno je važno da građani budu upoznati s njegovim odredbama, dostupnim mogućnostima i pomoći koje mogu dobiti od Institucije ombudsmana za ljudska prava BiH nakon podnošenja žalbe u vezi s diskriminacijom i pokretanjem sudskog postupka.

POSTIGNUTI REZULTATI: Institut je, omogućivši omladinskim liderima/cama priliku da upoznaju i shvate značaj Zakona o zabrani diskriminacije, potaknuo proces promocije Zakona širom BiH. Zakon su promovirali mladi ljudi u lokalnim zajednicama širom Bosne i Hercegovine. Na taj način Institut je doprinio jačanju Zakona kao obrazovnog alata i mehanizma čija pravilna interpretacija i dosljedna provedba može povećati učinkovitost pravosudnog sistema u BiH. Osim toga, Institut je, uz podršku partnera, na svoj Obrazovni server www.obuka.ba dodao kurs „Zakon o zabrani diskriminacije“, koji sada čini 13. kurs UMiD online obuke. Na taj način mladima je omogućeno da se upoznaju s pojmom i vrstama diskriminacije, te mogućnostima koje Zakon pruža.

IZJAVE KORISNIKA/CA INICIJATIVE:

„Nediskriminacija je sama po sebi ljudsko pravo, ali i najbitniji element svih drugih ljudskih prava. Promocijom Zakona o zabrani diskriminacije djelovali smo edukativno u smislu upoznavanja mladih,

građana/ki o prednostima koje ovaj Zakon donosi. Promocija Zakona veoma je pozitivno djelovala na građane/ke, za kratko vrijeme smo uspjeli informirati javnost, te potaknuti sve one koji su doživjeli bilo koji oblik diskriminacije da isto i prijave. Nevladin sektor mnogo radi na promoviranju Zakona, informiranju građanki/đana o prednostima i mehanizmima Zakona, o načinima kako Zakon možemo koristiti, te kome se žrtve diskriminacije mogu obratiti. Mi radimo posao države!!! Važno je da se institucije aktivno uključe u procese implementacije Zakona o zabrani diskriminacije, jer možemo imati Zakon ali ako ne budemo radili na njegovoj implementaciji, onda on ostaje samo još jedno "mrtvo slovo na papiru".“

Jasmina Keserović, Demokratska organizacije mladih, Velika Kladuša

„Zaista mi je bilo zadovoljstvo sresti se sa mladima iz Sarajeva i Ilijaša kako bismo razgovarali o Zakonu o zabrani diskriminacije BiH. Bilo je lijepo razgovarati s njima o njihovim ličnim iskustvima. Mladi su pokazali veliko interesovanje da kažu da ne žele da budu diskriminirani po bilo kojem osnovu. Drago mi je što su na kraju svake radionice svi bili zadovoljni naučenim, i što su pokazali želju da šire vijest o ovom Zakonu ali i o diskriminaciji među svojim vršnjacima i u svom okruženju. Ovakve radionice trebali bismo češće održavati.“

Mirela Geko, Vijeće mladih Novo Sarajevo

*U 2015. godini
smo započeli Erasmus+
program, te ugostili stru-
čnjake i stručnjakinje iz
oblasti pitanja mladih iz
Hrvatske, Srbije i Njemačke.*

Merisa **KABULOVIĆ** i
Senajid **DOZO**

Ne smijemo stati!

INICIJATIVA TRAJE OD MAJA 2014. G.

Inicijativom smo pomogli stanovnicima poplavljenih područja čija je imovina potpuno ili djelomično uništena.

U maju 2014. godine, Institut je, uvidjevši ozbiljnost situacije i nespremnost nadležnih institucija, odlučio sistemski pristupiti nastaloj situaciji. U tu svrhu formirali smo krizni štab, koji se fokusirao na pronalaženje sredstava i načina da se pruži pomoć nastradalim. Osnovni cilj inicijative 'Ne smijemo stati!' bio je procjena stanja, pružanje savjetodavne i materijalne podrške, rekonstrukcija i rehabilitacija djelomično ili potpuno uništenih infrastrukturnih porodičnih objekata u područjima pogođenim poplavama, te ekonomsko osnaživanje porodica.

POSTIGNUTI REZULTATI: Institut je proveo brojne aktivnosti u svrhu rekonstrukcije i rehabilitacije porodičnih kuća u Maglaju, ekonomskog osnaživanja porodica koje su ostale bez dobara ili izvora prihoda, te smo pružali savjetodavnu pomoć pri ostvarivanju osnovnih ljudskih prava.

IZJAVA KORISNIKA/CA INICIJATIVE:

"Poplava nam je odnijela sve što smo imali. Ostali smo tada bez jedinog izvora prihoda, - šupe u kojoj smo uzgajali gljive. Uz pomoć Instituta obnovljena nam je zgrada gdje ćemo ih ponovo uzgajati."

Safet Bilić, stanovnik Maglaja

Institut je u 2015. g. kapitalizirao svoja stečena znanja i iskustva i tako pretočio svoje originalne ideje u jedinstvene nove proizvode.

Mirela AJANOVIĆ

Mreža BRANA

INICIJATIVA TRAJE OD MAJA 2015. G. DO FEBRUARA 2016. G.

Inicijativom Mreža BRANA doprinosimo transparentnosti procesa oporavka poplavama uništenih područja u Bosni i Hercegovini, te ukazujemo na koji način i po kojim kriterijima su se dijelila sredstva za pomoć stanovništvu BiH. Mreža BRANA poboljšava ukupnu transparentnost i odgovornost u radu javnih institucija u BiH, te privatnog sektora i donatora, i to kroz praćenje i prikupljanje informacija, analizu inputa te predstavljanje nalaza i facilitiranje javnog dijaloga. Monitoring će se provoditi na lokalnom nivou, kao i na višim nivoima s ciljem identificiranja svih donacija. Sastanci s predstavnicima lokalnih i viših vlasti redovno se održavaju, te se razmjenjuju informacije s ostalim članovima građanskog društva, kao i s medijima.

Institut je partner Centrima civilnih inicijativa (CCI).

DO SADA POSTIGNUTI REZULTATI: Institut je uspio posjetiti više od 30 lokacija u sedam bh. općina: Vogošća, Vareš, Visoko, Breza, Istočna Ilidža, Ilidža, Kakanj. Svih sedam općina Institutu su dostavile izvještaje o izdvojenim sredstava za sanaciju posljedica poplava, kako iz lokalnih, tako i iz viših nivoa budžeta u 2014. i 2015. godini. Dostavili su i izvještaje o procijenjenim štetama prouzrokovanih elementarnom nepogodom - poplavom u maju 2014. g. Svi prikupljeni podaci pohranjeni su na online platformi Mreže BRANA (www.brana.ba).

NAREDNE AKTIVNOSTI: U nastavku inicijative Institut će organizirati javne diskusije u navedenih sedam općina. Predmet javnih diskusija će biti preduzete aktivnosti na prevazilaženju posljedica stanja prirodne nesreće iz maja 2014. g., te planovi za naredni period, kao i uloga građanskog društva u tim procesima, a sve s namjerom da se doprinese transparentnosti i odgovornosti javnih institucija, privatnog sektora i donatora u procesu oporavka poplavom ugroženih područja.

IZJAVE KORISNIKA/CA INICIJATIVE:

„Po pitanju projekta „Mreža – Brana“ mišljenja smo da je to izvanredan način da se istraže negativnosti koje se javljaju uvijek kada se radi o donacijama bilo koje vrste. Manjak transparentnosti je generalni problem u našem društvu, te je u uskoj vezi sa korupcijom i nepotizmom. Stoga, vjerujemo da se ovom inicijativom može barem zagrebat površina, te otvoriti put ka novim načinima djelovanja civilnog društva i nevladinog sektora u cilju povećanja transparentnosti u raspodjelama i usmjeravanju donacija.“

Aldijana Jašarević, aktivistica Crvenog križa Ilidža

U 2015. Institut je usavršavao svoj stručni časopis o radu s mladima IUVENTA. Zahvaljujući dopisnicima iz cijele BiH, ponosni smo na stalno predstavljanje primjera dobre prakse iz BiH i regije u dosadašnjih 13 objavljenih brojeva.

Senka **IMAMOVIĆ** |
Snježana **GUDIĆ**

Jačanje uloge žene u ZDK

INICIJATIVA JE TRAJALA OD NOVEMBRA 2014. G. DO MARTA 2015. G.

Inicijativa „Jačanje uloge žene u ZDK“ provedena je po nalogu UN WOMEN-a u BiH.

FORMALNI PARTNERI:

Općina Visoko i Općina Doboju Jug

UN WOMEN je inicijativom želio pomoći ženama koje žive u ruralnim područjima Zeničko-dobojskog kantona. Institut za razvoj mladih KULT je, kao pružatelj usluge UN WOMEN-u, radio na poboljšanju općinske i kantonalne rodne osjetljivosti, te je podržavao zagovaračke napore za promjene politika i budžeta kroz rodno odgovorno budžetiranje.

POSTIGNUTI REZULTATI: U sklopu inicijative „Jačanje uloge žene u ZDK“ provedeno je istraživanje kao i analiza položaja žena iz ruralnih područja u općinama Doboju Jug i Visoko, kao i na nivou Zeničko-dobojskog kantona. Izrađeni su planovi djelovanja za poboljšanje položaja žena iz ruralnih područja u spomenutim općinama, a u cijelom procesu Institut je pružio savjetodavnu i tehničku podršku. U konačnici, potpisan je sporazum o saradnji sa Skupštinom ZDK, kako bi se promovirala rodna ravnopravnost.

Tokom 2015. godine, prevedene su stotine hiljada riječi koje Institut povezuju s donatorima, mladima širom svijeta i novim trendovima u omladinskom sektoru.

Tamara **BUTIGAN**

Obrazovno-raznodni centar za mlade SPAJALICA ugostio je mnoge važne ličnosti, između ostalog i gosp. Edwarda Fergusona, ambasadora Velike Britanije u BiH, koji je razgovarao s mladima.

Sunita **KORISTOVIĆ** i
Vesna **FILIPOVIĆ**

IUVENTA

STRUČNI ČASOPIS O RADU S MLADIMA

IUVENTA je stručni časopis o radu s mladima u Bosni i Hercegovini i regiji. Nastao je iz potrebe da se iskustva o radu s mladima objedine, analiziraju i dijele. U časopisu su predstavljene iskustvene priče, primjeri dobre prakse, stručni prilozi o aktuelnim temama, uspješnim mladima, intervjui, analize, istraživanja, vijesti, komentari te drugi sadržaji koji mogu koristiti svima koji rade sa mladima.

Prvi broj časopisa izašao je 2012. godine, a od 2013. g. časopis se uglavnom samofinansira.

IUVENTA je namijenjena svima koji se bave pitanjima mladih i poboljšanju položaja mladih – službenicima/ama za mlade, omladinskim radnicima/ama, nevladinim organizacijama, različitim udruženjima, institucijama vlasti – ministarstvima, međunarodnim organizacijama, pojedincima zainteresiranim za politiku prema mladima te ostalima. Časopis na ovaj način doprinosi profesionalizaciji sektora rada s mladima.

DO SADA POSTIGNUTI REZULTATI: IUVENTA izlazi četiri puta godišnje, te su u 2015. izašli brojevi koji su obrađivali teme omladinskih centara, omladinskog preduzetništva, online obrazovanja, te ravnopravnost spolova. Facebook stranicu IUVENTE, koja je pokrenuta 2014., sada redovno posjećuje oko 1200 korisnika/ca. To je dokaz da je prepoznata kao medij koji širi i promovira sadržaje objavljene u štampanoj i elektronskoj verziji časopisa, te dijeli zanimljive sadržaje u vidu aktuelnih konkursa, uspješnih pojedinaca, inicijativa, vijesti iz omladinskog sektora i sl. Institut za razvoj mladih KULT i IUVENTA trenutno stipendiraju pet mladih saradnika/ca.

NAREDNE AKTIVNOSTI: Nakon dvanaest brojeva IUVENTA se razvija i dalje. S obzirom na stalno poboljšanje kvaliteta, redakcija IUVENTE će raditi na prepoznatljivosti te poboljšavanju već ostvarenog standarda. U narednom periodu će biti štampana i distribuirana, kao i do sad, četiri broja časopisa godišnje, koje prati i elektronska verzija na stranici www.iuventa.mladi.org.

IZJAVE KORISNIKA/CA INICIJATIVE:

„Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije intenzivnije i sa mnogo pažnje prati rad Instituta

za razvoj mladih KULT i podržava stav, da mladi ljudi trebaju imati priliku na punopravno učešće u odlukama koje utječu na njihov život, na njihovo aktivno, potpuno i odgovorno učešće u društvenoj zajednici. IUVENTA, časopis o radu s mladima, utoliko i daje pozitivne primjere učešća upravo mladih osoba u društvu i nudi podatke o informativnim centrima mladih gdje im informacije zasnovane na njihovim zahtjevima i potrebama mogu direktno biti ponuđene. Ustvari, časopis IUVENTA nudi širok dijapazon svega konstruktivnog što bi zanimalo svakoga koji vodi brigu o mladima – o najvećem bogatstvu kojeg posjedujemo, i svakako podržavamo njegovo daljnje izdavanje, u nadi, da će naša saradnja biti još bolja.“

Erdal Trhulj, pretplatnik IUVENTE za vrijeme mandata Federalnog ministra energije, rudarstva i industrije

„Za IUVENTU sam počela da pišem nakon obuke “Rad u medijima” koju je Institut za razvoj mladih KULT organizovao u oktobru 2012. godine. Rad u IUVENTI mi nije pružio samo priliku da stičem praktične vještine, nego mi je omogućio da napredujem i izgrađujem se i kao osoba i kao novinar. Još od sedmog broja, zajedno sa kolegicom Senkom Imamović počela sam sa glavnim urednikom da radim na osmišljavanju i uređivanju časopisa, što je jedna stepenica više i dragocjeno iskustvo. Uskoro smo i same počele raditi na uređivanju časopisa, tako da se u radu na IUVENTI zaista prepoznaju i isplate trud i zalaganje, što mlada ekipa novinara, koja piše za časopis, za sada koristi na najbolji mogući način.“

Nataša Jović, 24 godine, stipendistica i urednica časopisa o radu s mladima IUVENTA, Dobo

IUVENTA

Zajedničke akcije uređenja infrastrukture u lokalnim zajednicama

INICIJATIVA JE PROVEDENA OD 23. DO 31. MAJA 2015. G.

PARTNERI U PROJEKTU

Inicijativu su, uz podršku Američke agencije za međunarodni razvoj (USAID), zajednički proveli Vojska SAD-a i Oružane snage BiH, uz koordinaciju Instituta za razvoj mladih KULT.

REZULTATI INICIJATIVE

Obnovljeni su i očišćeni infrastrukturni objekti u četiri općine u BiH: Tesliću, Travniku, Orašju i Bosanskoj Krupi (u naselju Bosanska Otoka). U Tesliću su renovirane pješačke staze uništena tokom poplava 2014. g., a očišćeno je i korito rijeke Usore. U Orašju je, iz sigurnosnih razloga, izmješteno dječije igralište koje se nalazilo uz prometnu ulicu. Na novoj lokaciji ostavljene su klupe i kante za smeće, zasađene su nove sadnice stabala, popravljena vanjska rasvjeta oko Omladinskog doma, te su kreirani razni sadržaji za djecu. Travnik je dobio tri obnovljena dječija igrališta u centru grada. Igrališta koja su bila u lošem stanju su očišćena, a obojene su sve ograde i mobilijar. Postavljene su klupe, ljuljačke i klackalice. U Bosanskoj Otoci obnovljen je omladinski kamp, koji je namijenjen djeci i mladima ove regije. Dio kampa koji je uništen uslijed nevremena je obnovljen, te su postavljeni i novi šatori, ljuljačke, tobogani, ograda i info štand. Značajan doprinos akciji dale su lokalne zajednice i organizacije.

IZJAVA UČESNIKA/CE AKCIJE

„Redovno učestvujem u ovakvim akcijama jer smatram da treba pomoći svom gradu da bi što bolje izgledao. Poručujem i drugim mladim ljudima da se uključe u slične akcije kako bi njihov grad izgledao što ljepše i urednije.“

Volonter iz Teslića, Slaviša Gavrić

OBRAZOVNO-RAZONODNI CENTAR ZA MLADE SPAJALICA

SPAJALICA JE ZVANIČNO OTVORENA 26. AUGUSTA 2008. G.

Uključena zajednica: Općina Ilidža, Škole sa prostora Općine Ilidža, MUP Ilidža, Disciplinski centar Kantona Sarajevo i dr.

FORMALNI PARTNER: Općina Ilidža

Cilj Obrazovno-razonodnog centra za mlade SPAJALICA, čiji je osnivač Institut za razvoj mladih KULT, jeste sudjelovanje u donošenju odluka koje se tiču boljeg položaja mladih. SPAJALICA provodi pristupačne i inovativne obuke i aktivnosti za njihovo neformalno obrazovanje i razonodu, u skladu s prepoznatim potrebama. SPAJALICA nudi aktivnosti koje su pristupačne svima, djeci od 3 godine i odraslima do 35 godina. Ipak, Centar najviše okuplja srednjoškolce koji čine volontersku grupu aktivno uključenu u sve inicijative i aktivnosti.

DO SADA POSTIGNUTI REZULTATI: SPAJALICU je tokom 2015. g. posjetilo više od 2.000 mladih iz cijele Bosne i Hercegovine, ali i iz drugih zemalja. SPAJALICA je uspješno organizirala kurseve stranih jezika. Certifikat o završenom kursu dobilo je 150 osoba. I ove godine SPAJALICA je nastavila saradnju s Disciplinskim centrom Kantona Sarajevo, koji su u prostorijama Obrazovno-razonodnog centra za mlade SPAJALICA održali 20 edukativnih predavanja o maloljetničkoj delinkvenciji i nasilju među vršnjacima. Predavanjima je prisustvovalo oko 300 mladih iz osnovnih i srednjih škola sa područja općine Ilidža. Vrijedna spomena je i saradnja sa svim školama u Kantonu Sarajevo, kao i s brojnim nevladinim organizacijama.

NAREDNE AKTIVNOSTI: SPAJALICA će nastaviti s dosadašnjim aktivnostima, ali će i osvežiti ponudu. Za proljeće 2016. planirana je inicijativa „Svi za SPAJALICU“. U planu je i uspostavljanje saradnje sa školama iz Evropske unije.

Već u proljeće očekujemo posjetu učenika iz Italije, na ljeto posjeta grupe mladih iz Švedske i Njemačke. Naredne godine poseban fokus bit će na volonterima/kama koji će se kroz učešće u inicijativama, aktivnostima i međunarodnim razmjenama usavršiti svoje vještine, te postati još aktivniji i korisniji članovi svoje zajednice.

STALNE AKTIVNOSTI:

- Kafa sa... (druženje s poznatim ličnostima iz svijeta politike, novinarstva, muzike, sporta...)
- Edukativne radionice
- Seminari i druženja
- Aktivnosti volontera i volonterki Instituta
- Ulične kampanje

IZJAVE KORISNIKA/CA INICIJATIVE:

„SPAJALICA je moj drugi dom. Što se tiče cijele ekipe, svi smo kao jedna velika porodica, oni su ti koji mi daju snagu da se borim svakim danom za nešto novo. Volontiranje u SPAJALICI mi je pomoglo da sebe izgradim kao ličnosti u potpunosti.“

Emina Jusupović, volonterka i stipendistica Instituta za razvoj mladih KULT

„Mislim da su za nas roditelje najvažnija pozitivna mišljenja i razmišljanja naše djece kada je u pitanju SPAJALICA. Kao i svaki roditelj, ja se oslanjam na dječju intuiciju. Moje starije dijete je posjećivalo Školu prijateljstva i bio je oduševljen sadržajima koji su mu tamo pruženi. U prvom redu edukativni, zabavni sadržaji. Trenutno, kćerka koja je 3. razred ide u Školu prijateljstva. Ona kao i sva današnja dječica nema ili ima vrlo malo drugara sa kojima se druži, igra i razmjenjuje mišljenje. Te ljepote druženja i prijateljstva pruža joj SPAJALICA.“

Sadeta Berbić, majka

ŠKOLA PRIJATELJSTVA

INICIJATIVA TRAJE OD 2008. G.

Škola prijateljstva okuplja djecu između prvog i četvrtog razreda osnovnih škola s područja općine Iliđa.

FORMALNI PARTNER: Općina Iliđa i osnovne škole

Školom prijateljstva omogućujemo djeci da se socijaliziraju sa svojim vršnjacima/kinjama, da spoznaju sebe, da uče o osnovama građanskog obrazovanja, da razvijaju osjećaj zajedništva, timskog rada i empatije. Polaznici/ce Škole prijateljstva stječu radne navike, ali i upotpunjuju svoje slobodno vrijeme na kreativan način, uče uz igru i imaju potrebnu podršku u izradi domaćih zadataka.

DO SADA POSTIGNUTI REZULTATI: Protekle godine je, u sklopu inicijative, dva puta sedmično organizirana pomoć u pisanju zadaće polaznika/ca Škole prijateljstva, te dodatne radionice o prirodnim i društvenim naukama, te književnosti. Pripremljene su brojne priredbe i drugi kulturni sadržaji, te su realizirane posjete kinima, pozorištima i izletištima. Kurs engleskog i njemačkog jezika održavan je svake subote i nedjelje tokom cijele godine.

IZJAVE KORISNIKA/CA INICIJATIVE:

„Škola prijateljstva je lijepo mjesto. U njoj ima puno djece. Tamo ima puno različitih stvari. Volim da dolazim u Školu prijateljstva.“

Nejla Banda, polaznica Škole prijateljstva

„Škola prijateljstva je za mene drugi dom iz razloga što prvo radimo zadaću, a onda razne radionice iz kojih dosta naučimo.“

Nejla Heto, polaznica Škole prijateljstva

„Sve pohvale za sve aktivnosti. Nastavite tako!“

Esmira Kalač, majka

Misija i vizija

Misija Instituta za razvoj mladih KULT jeste da razvija i zagovara pravna i druga strateška rješenja, te da gradi i jača kapacitete udruženja i vlasti u BiH i regiji, za uspješnu i održivu politiku prema mladima.

Naša **vizija** jeste otvoreno društvo u kojem se osposobljeni građani/ke uključuju u sve procese odlučivanja u javnom životu.

Uključenost građana i građanki u društvene tokove

Vodeći se time da svi građani i građanke imaju jednaka prava i da živimo u demokratski postavljenom društvu, od izuzetne je važnosti da budu subjekti svih društvenih događanja, posebno onih koji ih se tiču. Pitati građane/ke koje probleme i potrebe imaju, omogućiti im da izravno ili posredno sudjeluju u donošenju odluka, pružiti im priliku da se uključe u procese unaprjeđivanja sredine u kojoj žive predstavlja osnovnu ideju otvorenog građanskog društva.

Osposobljavanje za građansko djelovanje

Građani/ke trebaju posjedovati znanja i vještine koje su im neophodne da bi postali odgovorni akteri u društvenom životu. Pružiti im ova znanja i vještine znači omogućiti im da ne budu samo posmatrači promjena koje se događaju nego da, u skladu sa svojim zanimanjima i mogućnostima, doprinesu razvoju kako ličnog tako i društvenog napretka. Upravo je, između ostaloga, uloga nevladinog sektora u konceptu građanskog društva da osposobi građane/ke za aktivno uključivanje.

Mladi kao pokretači demokratizacije društva

Danas su mladi ljudi ključni dio populacije koji može i treba voditi proces demokratizacije društva u Bosni i Hercegovini i regiji. Oni imaju najbolje pretpostavke i razloge da poboljšavaju stanje u kojem se nalaze. Da bi to bilo moguće, neophodna su im afirmativna zakonska rješenja, strateško opredjeljenje politike i društva, te strukture i kapaciteti koji će stajati na raspolaganju za njihovo djelovanje. Kratko rečeno, važna je opredjeljenost donosilaca odluka za uspješnu i održivu politiku prema mladima.

Kontakt

Ul. 4. viteške brigade 34-36

BA-71210 Ilidža

Tel.: +387(33) 778 778

Faks: +387(33) 778 779

www.mladi.org

kult@mladi.org

Pogledajte naš

KORPORATIVNI VIDEO!

<http://mladi.org/url/video2>

Institut za
razvoj mladih KULT

MLADI.ORG